

Reactie op ongevraagd advies inzake de inzet van ondertiteling en gebarentolk bij de live verslagen van de Gemeenteraad en bij de programmering van GooiTV, van Beraad Gooise Meren, 18 november 2020

Op 18 november 2020 heeft het Beraad Gooise Meren een ongevraagd advies aan de gemeente uitgebracht over de inzet van ondertiteling en een gebarentolk bij raadsvergaderingen. In deze notitie reageert de gemeente op dit ongevraagde advies.

Overwegingen vooraf

Gemeente Gooise Meren is 'koplopergemeente' VN-verdrag Handicap. We willen dat iedereen mee kan doen aan de samenleving. We zijn aanjager voor de uitvoering van het VN-verdrag Handicap in onze gemeente. In de uitvoering spelen veel partijen een rol, waaronder organisaties, ondernemers en inwoners.

Ook mensen die doof/slechthorend zijn moeten mee kunnen doen in onze samenleving. We weten dat:

- ongeveer 1 op de 10 mensen in Nederland doof of slechthorend is, ongeveer 1,7 miljoen mensen
- slechts een klein deel van de mensen die doof/slechthorend is beheerst de Nederlandse Gebaren Taal (NGT), een veel grotere groep is gebaat bij ondertiteling en/of inzet van een schrijftolk*
- de recente erkenning van de Nederlandse Gebaren Taal is goed nieuws voor de 30.000 mensen die doof/slechthorend zijn en voor wie de NGT hun moedertaal is
- de NGT wordt niet alleen gebruikt voor doven; ook horende ouders van dove kinderen, horende kinderen van dove ouders, professionals, tolken en andere betrokkenen bij de dovengemeenschap gebruiken de NGT.

* Een schrijftolk typt met een speciaal toetsenbord. Alles wat er wordt gezegd, wordt door de schrijftolk hierop ingetypt. Afhankelijk van de spreeknelheid typt de schrijftolk letterlijk of samengevat in wat er wordt gezegd. Het toetsenbord waarop alles wordt ingetypt, is gekoppeld aan een laptop, waarop de tekst verschijnt. Een dove of slechthorende persoon kan op de laptop alles lezen wat er gezegd wordt, en ook door wie het gezegd wordt. Zo wordt communicatie tussen de dove of slechthorende en de horende vergemakkelijkt.

Gooise Meren actieve koplopergemeente

Sinds 2018 is Gooise Meren een van de, inmiddels 58, koplopergemeenten VN-verdrag Handicap. Het betekent dat onze gemeente extra en zichtbaar investeert in toegankelijkheid en inclusie.

De inclusie-agenda was al, met actieve participatie van velen, in 2016 tot stand gekomen. In 2021 vindt een evaluatie van het programma inclusie plaats en wordt een plan voor het vervolg gemaakt. Wederom met actieve participatie van inwoners, professionals en belangenorganisaties.

Als koplopergemeente neemt Gooise Meren actief deel aan het landelijke netwerk van de VNG en in dit netwerk worden ervaringen met andere gemeenten gedeeld.

Niets over ons, zonder ons

Een van de uitgangspunten van het VN-verdrag Handicap is 'niets over ons, zonder ons'. Inzet en advies van ervaringsdeskundigen is ook in Gooise Meren een speerpunt van het programma inclusie.

De gemeente heeft het Platform Gooise Meren Toegankelijk geraadpleegd om hun reactie te geven op de punten die het Beraad heeft aangekaart. Op 27 november 2020 is dit in het maandelijkse overleg met Platform Gooise Meren Toegankelijk besproken.

Het platform is de volgende mening toegedaan: live ondertiteling en de inzet van een gebarentolk bij raadsvergaderingen is erg kostbaar zijn en ook niet nodig. Het achteraf ondertitelen van de raadsvergaderingen (zoals dat nu al gebeurt) voorziet voldoende in de behoefte van mensen die doof of slechthorend zijn. Het zou wel fijn zijn als insprekers die doof of slechthorend zijn voorafgaand aan de raadsvergadering een voorziening kunnen aanvragen om hen te faciliteren (gebarentolk of schrijftolk). De ringleiding in de raadzaal kan voor slechthorende aanwezigen een extra ondersteuning zijn. Bovendien kunnen doven en slechthorenden bij aanwezigheid bij de raadsvergadering hun persoonlijke budget voor schrijf- of gebarentolken aanspreken om een tolk in te schakelen. Daarnaast adviseert het platform om bij calamiteiten in de omgeving (zoals een grote brand of ramp) wel gebruik te maken van ondertiteling en gebarentolken.

Evaluatie inzet NG-tolk 2020

Dit jaar is bij verschillende activiteiten van de gemeente een NG-tolk ingezet:

- nieuwjaarsreceptie 2020
- bij activiteiten inclusieprogramma (o.a. bij filmavonden, rondleiding Muider slot)
- corona-special met Versa – uitzending van Gooi TV

Ook bij de Dodenherdenking was het plan om de NG-tolk in te zetten. Deze heeft echter vanwege corona online plaats gevonden, er was ondertiteling.

Evaluatie: de waardering voor de inzet van de NG tolk is groot. Mensen die doof/slechthorend zijn hebben het gevoel ertoe te doen en mee te tellen. Hetzelfde geldt voor het opnemen van ondertiteling bij filmpjes van de gemeente. Dit laatste is inmiddels gemeengoed bij alle filmpjes die de gemeente inzet.

Bij een aantal bijeenkomsten is een schrijftolk aanwezig. Een schrijftolk wordt ingezet vanuit het budget dat de persoon die doof/slechthorend is zelf beheert. O.a. geldt dit voor enkele deelnemers van het Platform Gooise Meren Toegankelijk.

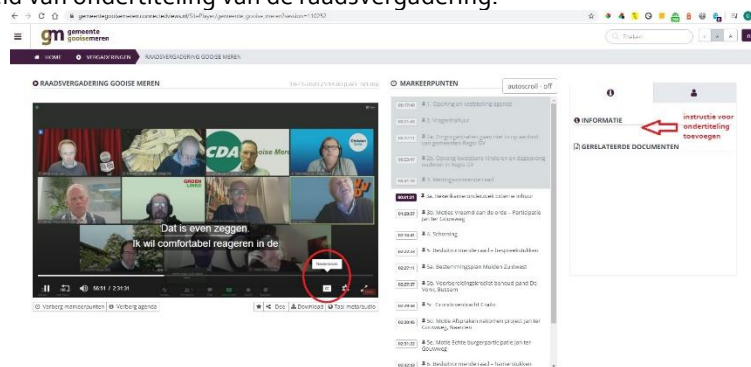
Tevens heeft de gemeente tijdens de Week van de Toegankelijkheid (oktober 2020) twee keer de workshop Gebarenchallenge aangeboden. Hieraan hebben 60 mensen (vanuit gemeente, professionals uit het veld en inwoners) mee gedaan. De waardering was groot en het verzoek is gekomen om dit in 2021 te herhalen.

Reactie op de punten uit het ongevraagd advies

1. Raadsvergaderingen: live ondertitelen en inzet doventolk

De actuele praktijk is dat raadsvergaderingen van onze gemeente worden opgenomen. Zie <https://bestuur.gooisemeren.nl/vergaderkalender/meetings/agenda/> voor een weergave van de vergaderingen. Door te klikken op "beeld en geluid" bij een bepaalde vergadering, kan de video gestart worden. Eenmaal op de video zelf kan via cc de ondertiteling op Nederlands gestart worden. Gebruikers hebben geen extra software nodig om de ondertiteling te starten.

Zie hier het voorbeeld van ondertiteling van de raadsvergadering:

Live ondertiteling van de raadsvergaderingen is financieel niet haalbaar, ook is de behoefte hieraan tot nu toe

niet gesignaleerd. Inzet van een schrijftolk is mogelijk (van eigen budget of vooraf op verzoek aan de gemeente. Zie ook de input van het Platform Gooise Meren Toegankelijk (eerder in deze reactie).

2: Toegankelijkheid uitzendingen Gooi TV

Gemeenten, maatschappelijke organisaties, media, ondernemers; ze moeten allemaal uitvoering geven aan het VN-verdrag Handicap dat Nederland in 2016 ratificeerde.

Gooi TV is zelf verantwoordelijk voor toegankelijke programmering. Ondertiteling van alle uitzendingen heeft een meerwaarde voor een grote groep mensen. Dat geldt in mindere mate voor de inzet van de NG-tolk.

Ook zijn de kosten van ondertiteling wellicht beter te dragen dan de kosten van inzet van de NG-tolk.

Het zou zeker goed zijn als bij een selectie van programma's van Gooi TV (bijv. nieuwsitems en crisescommunicatie) een NG-tolk wordt ingezet.

Als gemeente stimuleren we alle partijen in de samenleving zo toegankelijke mogelijk te zijn, maar partijen hebben hun eigen verantwoordelijkheid. Wij juichen het toe als Beraad hierover in gesprek gaat met Gooi TV.

Wij stimuleren organisaties, ondernemers en burgers actief om de rechten van het VN-verdrag na te leveren. Vanuit het programma inclusie vinden er jaarlijks verschillende activiteiten plaats en wordt er regelmatig gecommuniceerd over *Iedereen doet mee*.

Zie ook <https://gouisemeren.nl/zorg-en-ondersteuning/iedereen-doet-mee/>.

3: Zorgen dat mensen die doof zijn het testen van sirenes en NL- Alert ook merken

NL-Alert is een betrouwbare alarmering die via tekstberichten op de mobiele telefoon alle burgers informeert over rampen in de buurt. Mensen hoeven zich niet aan te melden: NL-Alert werkt op basis van cell-broadcast-berichten en niet met sms-berichten.

Op websites als doof.nl wordt aanbevolen NL-alert op je telefoon te installeren (je hoort het niet, maar ziet het wel). Er staat: Alleen een sirene bleek onvoldoende om dove en slechthorende burgers te alarmeren. Een bericht op een mobiele telefoon is veel toegankelijker voor deze doelgroepen. Dit is ook getest onder mensen die doof/slechthorend zijn. Omdat deze alarmeringsvorm visueel is, is het geschikt voor doven en slechthorenden.

Ook dit punt is gecheckt met het platform Gooise Meren Toegankelijk. De werking van NL-alert blijkt voldoende te zijn.

Tot slot

Samengevat levert de gemeente de volgende inspanningen als het gaat om vergroten van de toegankelijkheid voor mensen die doof/slechthorend zijn:

- ringleiding in raadszaal en bij de ontvangstbalie
- ondertiteling van de raadsvergaderingen achteraf
- ondertiteling van alle (voorlichtings)filmpjes van de gemeente
- inzet van NG-tolk bij activiteiten van het programma inclusie en de nieuwjaarsreceptie
- op verzoek van een inspreker die doof/slechthorend is kan vooraf de inzet van een NG-tolk of schrijftolk aangevraagd worden als de persoon zelf hiertoe geen middelen heeft
- bij crisescommunicatie door de gemeente is er inzet van ondertiteling en NG-tolk.